

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 103/13
Λουξεμβούργο, 12 Σεπτεμβρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση T-331/11
Besselink κατά Συμβουλίου

Το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει εν μέρει την απόφαση του Συμβουλίου με την οποία αρνήθηκε πρόσβαση σε έγγραφο σχετικό με την προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών

Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή εδρεύει σε κράτος μέλος έχει δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων υπό την επιφύλαξη ορισμένων εξαιρέσεων¹. Ειδικότερα, τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση όταν η γνωστοποίηση θα έθιγε την προστασία του δημόσιου συμφέροντος όσον αφορά τις διεθνείς σχέσεις.

Στις 23 Ιανουαρίου 2011 ο κ. Leonard Besselink, καθηγητής συνταγματικού δικαίου στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Ουτρέχτης (Κάτω Χώρες), ζήτησε πρόσβαση σε έγγραφο το οποίο περιείχε σχέδιο αποφάσεως του Συμβουλίου της Ένωσης να επιτρέψει στην Επιτροπή να διαπραγματευθεί τη συμφωνία προσχωρήσεως της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ). Το έγγραφο αυτό περιείχε επίσης τις διαπραγματευτικές οδηγίες που η Επιτροπή έπρεπε να τηρήσει ως διαπραγματευτής της Ένωσης.

Με απόφαση της 1ης Απριλίου 2011, το Συμβούλιο αρνήθηκε την πλήρη πρόσβαση στο έγγραφο και επέτρεψε πρόσβαση σε μια εν μέρει αποχαρακτηρισμένη μορφή του εγγράφου αυτού, θεωρώντας ότι η γνωστοποίησή του θα έθιγε την προστασία του δημόσιου συμφέροντος όσον αφορά τις διεθνείς σχέσεις. Το Συμβούλιο υποστήριξε ιδίως ότι το έγγραφο θα αποκάλυπτε τους στρατηγικούς στόχους της Ένωσης, πράγμα που θα εξασθénιζε τη διαπραγματευτική θέση της. Επιπλέον, εξέθεσε ότι η γνωστοποίηση ενός προπαρασκευαστικού εγγράφου θα έθιγε το κλίμα εμπιστοσύνης μεταξύ των μετεχόντων στις διαπραγματεύσεις και ότι, ως εκ τούτου, θα μπορούσαν να επηρεαστούν δυσμενώς οι διεθνείς μελλοντικές διαπραγματεύσεις της Ένωσης.

Ο κ. Besselink ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο να ακυρώσει την απόφαση του Συμβουλίου. Κατ' αυτόν, το Συμβούλιο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο επειδή εσφαλμένως εφάρμοσε την προβλεπόμενη από τον κανονισμό 1049/2001 εξαίρεση σχετικά με την προστασία του δημόσιου συμφέροντος όσον αφορά τις διεθνείς σχέσεις. Επιπλέον, διατείνεται ότι το Συμβούλιο παρέβη τον κανονισμό αυτόν και παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας επειδή δεν εξέτασε αν ήταν σκόπιμο να επιτρέψει μεγαλύτερη μερική πρόσβαση στο έγγραφο, περιορίζοντας την άρνησή του στα μέρη του εγγράφου για τα οποία ήταν ενδεδειγμένη και αυστηρώς αναγκαία.

Με τη σημερινή απόφασή του, **το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει εν μέρει την απόφαση του Συμβουλίου.**

Αφενός, **το Γενικό Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι το Συμβούλιο υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση επειδή αρνήθηκε την πρόσβαση στη διαπραγματευτική οδηγία αριθ. 5,**

¹ Βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43).

σχετικά με την προσχώρηση στα πρόσθετα πρωτόκολλα της ΕΣΔΑ. Πράγματι, η οδηγία αυτή κοινοποιήθηκε στους διαπραγματευτικούς εταίρους της Ένωσης, οπότε δεν δύναται να θεωρηθεί ότι η γνωστοποίησή της θα εξασθενίσει τη διαπραγματευτική θέση της Ένωσης. Επιπλέον, περιέχει μόνο τη θέση της Ένωσης όσον αφορά το ζήτημα της προσχωρήσεώς της στα πρωτόκολλα αυτά και δεν περιέχει, για παράδειγμα, τη θέση των διαπραγματευτικών εταίρων της Ένωσης, ούτε τη θέση της Ένωσης επί της θέσεως αυτών των εταίρων της. Ως εκ τούτου, η γνωστοποίηση αυτού του μέρους του εγγράφου δεν θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο το κλίμα εμπιστοσύνης μεταξύ όσων μετέχουν άμεσα ή έμμεσα σε αυτές τις διαπραγματεύσεις.

Αφετέρου, όσον αφορά τις λοιπές διαπραγματευτικές οδηγίες, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι το Συμβούλιο νόμιμα θεώρησε ότι η γνωστοποίηση του ακριβούς περιεχομένου τους θα μπορούσε να θίξει το δημόσιο συμφέρον όσον αφορά τις διεθνείς σχέσεις. Έτσι, έστω και αν πρόκειται για προπαρασκευαστικό έγγραφο, στο πλαίσιο διεθνών διαπραγματεύσεων οι θέσεις της Ένωσης δύνανται να μεταβάλλονται αναλόγως της πορείας των διαπραγματεύσεων αυτών, των παραχωρήσεων και των συμβιβασμών που γίνονται συναφώς από τα διαπραγματευόμενα μέρη. Εν προκειμένω, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι η από την Ένωση γνωστοποίηση των δικών της διαπραγματευτικών θέσεων, ενώ οι διαπραγματευτικές θέσεις των άλλων μερών παραμένουν απόρρητες, θα μπορέσει, στην πράξη, να επηρεάσει αρνητικά τη διαπραγματευτική ικανότητα της Ένωσης.

Εφόσον η γνωστοποίηση του ζητηθέντος εγγράφου θα μπορούσε να θίξει το δημόσιο συμφέρον όσον αφορά τις διεθνείς σχέσεις –με εξαίρεση τη διαπραγματευτική οδηγία αριθ. 5– το Συμβούλιο όφειλε στη συνέχεια να εξετάσει, με γνώμονα την αρχή της αναλογικότητας, αν έπρεπε να επιτρέψει μερική πρόσβαση στο έγγραφο, περιορίζοντας τυχόν άρνησή του μόνο στα δεδομένα που καλύπτονται από την περί ης πρόκειται εξαίρεση. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο επέτρεψε μια πολύ περιορισμένη μερική πρόσβαση, η οποία στην ουσία είχε συρρικνωθεί στο εισαγωγικό μέρος του εγγράφου και σε μέρος του σχεδίου αποφάσεως του Συμβουλίου. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι από την εξέταση του επίμαχου εγγράφου προκύπτει ότι ορισμένα μέρη των διαπραγματευτικών οδηγιών θα μπορούσαν να γνωστοποιηθούν χωρίς τούτο να θίξει το δημόσιο συμφέρον της Ένωσης όσον αφορά τις διεθνείς σχέσεις. Το ίδιο ισχύει για τα μέρη του σχεδίου αποφάσεως και των διαπραγματευτικών οδηγιών στα οποία το Συμβούλιο περιορίστηκε να υπενθυμίσει τις αρχές που πρέπει να διέπουν τις διαπραγματεύσεις για την προσχώρηση της Ένωσης στην ΕΣΔΑ. Τούτο ισχύει επίσης για τις διαπραγματευτικές οδηγίες με τις οποίες το Συμβούλιο συνέταξε, όλο κι όλο, κατάλογο ερωτημάτων που θα πρέπει να εξεταστούν κατά τις διαπραγματεύσεις, χωρίς όμως να δώσει συγκεκριμένη απάντηση στα ερωτήματα αυτά. Το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι τα συμπεράσματα αυτά συνεπάγονται ότι στερείται νομιμότητας η ανάλυση στην οποία το Συμβούλιο προέβη όσον αφορά την έκταση της μερικής προσβάσεως. Κατά συνέπεια, το Γενικό Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι, **όσον αφορά τα μέρη του εγγράφου των οποίων η γνωστοποίηση μπορούσε να θίξει το δημόσιο συμφέρον σχετικά με τις διεθνείς σχέσεις, το Συμβούλιο δεν τήρησε την υποχρέωσή του να περιορίσει την άρνηση μόνο στις πληροφορίες που καλύπτονται από την εξαίρεση την οποία επικαλέστηκε.**

Για τους λόγους αυτούς, **το Γενικό Δικαστήριο ακυρώνει την απόφαση του Συμβουλίου κατά το μέρος που με την απόφαση αυτή δεν επετράπη πρόσβαση στη διαπραγματευτική οδηγία αριθ. 5 και στα μη γνωστοποιημένα μέρη του εγγράφου που υπενθυμίζουν τις τιθέμενες από τη Συνθήκη ΕΕ αρχές οι οποίες πρέπει να διέπουν τις διαπραγματεύσεις ή που θέτουν μόνο τα ζητήματα τα οποία πρέπει να εξεταστούν κατά τις διαπραγματεύσεις.** Η προσφυγή του κ. Besselink απορρίπτεται κατά τα λοιπά.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών από της κοινοποίησής της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το [πλήρες κείμενο](#) της απόφασεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582